

Les coordenades terrestres

Per localitzar qualsevol punt de la Terra, s'ha ideat una xarxa de línies imaginàries que recorren el planeta. Aquestes línies imaginàries són els **paral·lels** i **meridians**, i formen una quadrícula fictícia que anomenem **coordenades terrestres**.

Els paral·lels

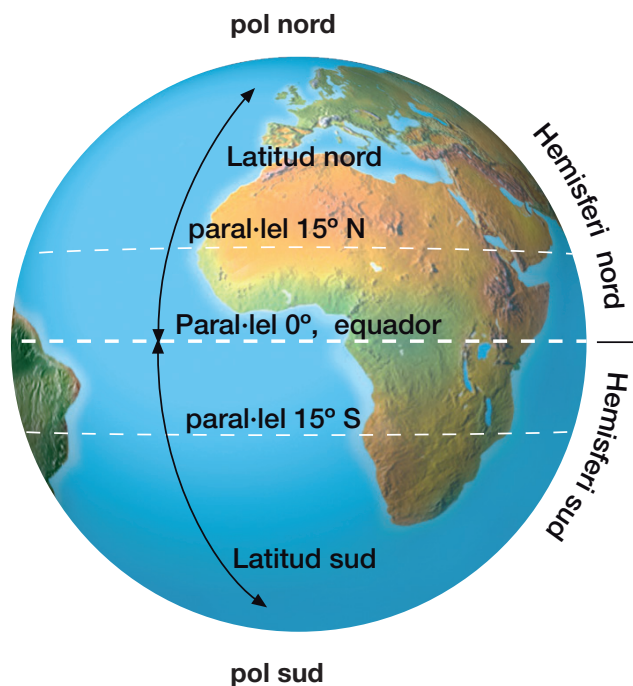
Són línies imaginàries paral·leles a l'equador.

L'equador és la línia imaginària que divideix la Terra en dues meitats iguals: l'**hemisferi nord** i l'**hemisferi sud**. L'equador també es diu paral·lel 0°.

La distància que separa l'equador dels altres paral·lels rep el nom de **latitud** i es mesura en graus, que van de **0°** a **90°**. La latitud pot ser nord o sud segons quina sigui la seva situació respecte de l'equador.

A més de l'equador, existeixen quatre paral·lels principals:

- A l'hemisferi nord: el **tròpic de Càncer** i el **cercle polar àrtic**.
- A l'hemisferi sud: el **tròpic de Capricorn** i el **cercle polar antàrtic**.

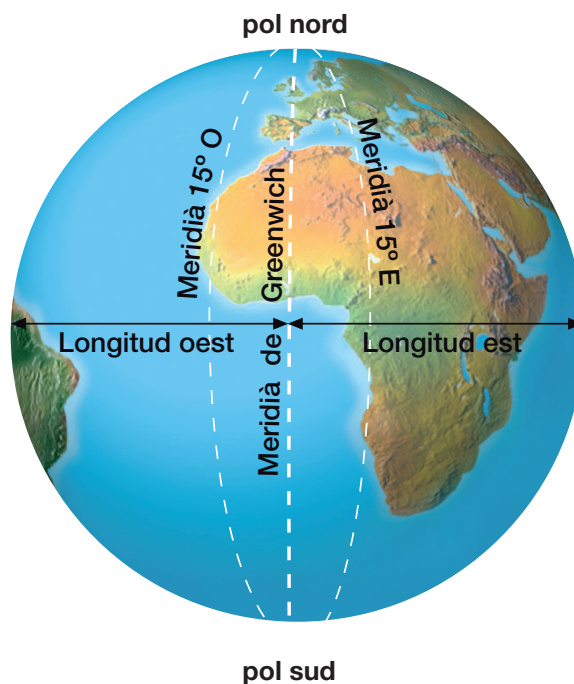

Els meridians

Són línies imaginàries perpendiculars als paral·lels. Els seus extrems coincideixen amb els pols nord i sud.

El meridià de referència és el que passa per l'observatori de Greenwich (Londres), al Regne Unit. S'anomena **meridià de Greenwich** o **meridià 0°**.

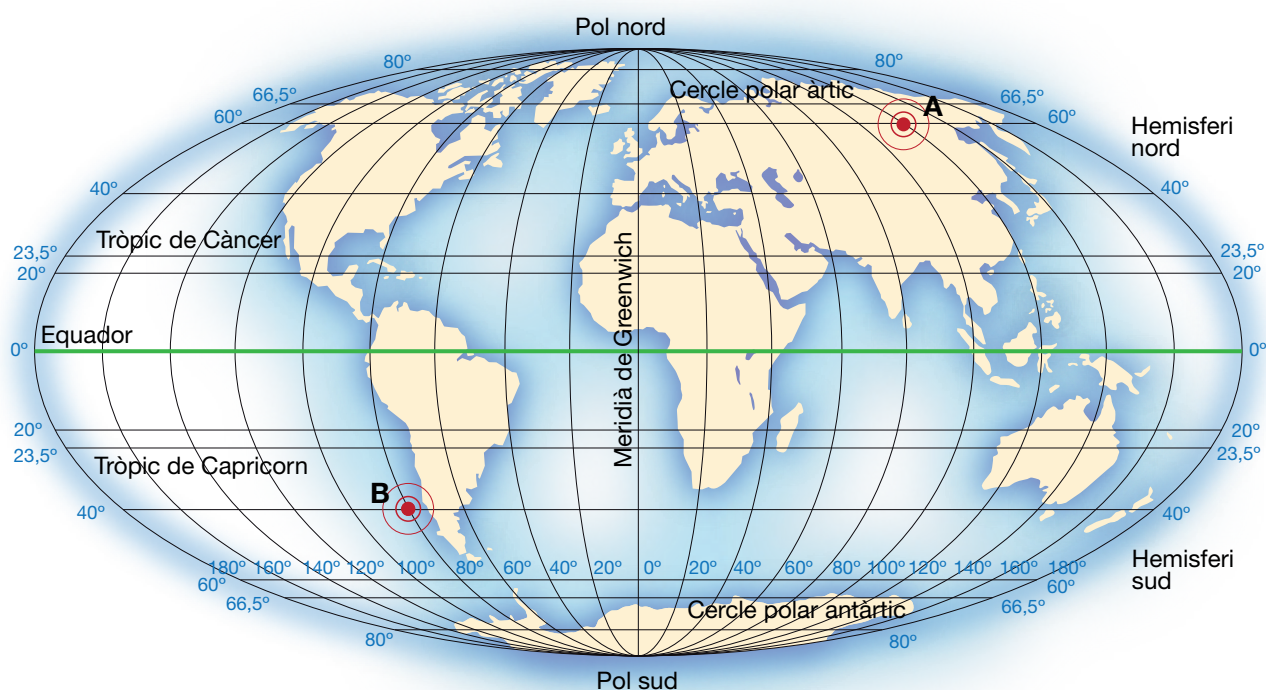
La distància que separa qualsevol punt fins al meridià 0° rep el nom de **longitud** i es mesura en graus, de **0°** a **180°**. La longitud pot ser est o oest segons quina sigui la seva situació respecte del meridià de Greenwich.

Les coordenades terrestres

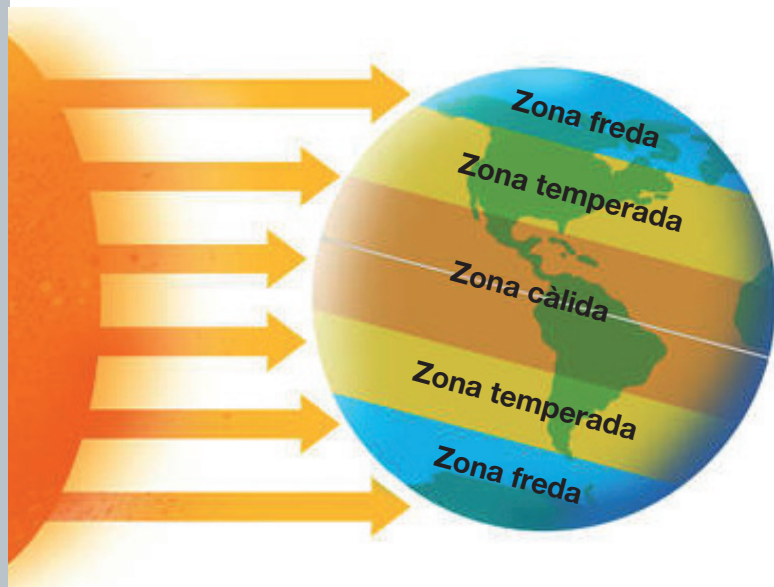
El sistema de coordenades terrestres, basat en els paral·lels i els meridians, s'utilitza per determinar la posició de qualsevol punt del planeta. Per fer-ho, es mesura a quina **latitud** i a quina **longitud** es troba. El punt on es creuen les dues mesures correspon a la localització exacta d'aquest lloc.

Fixa't en la situació dels punts A i B.

- El punt **A** està a 60° latitud nord i 120° longitud est.
- El punt **B** està a 40° latitud sud i 80° longitud oest.

Climes de la Terra

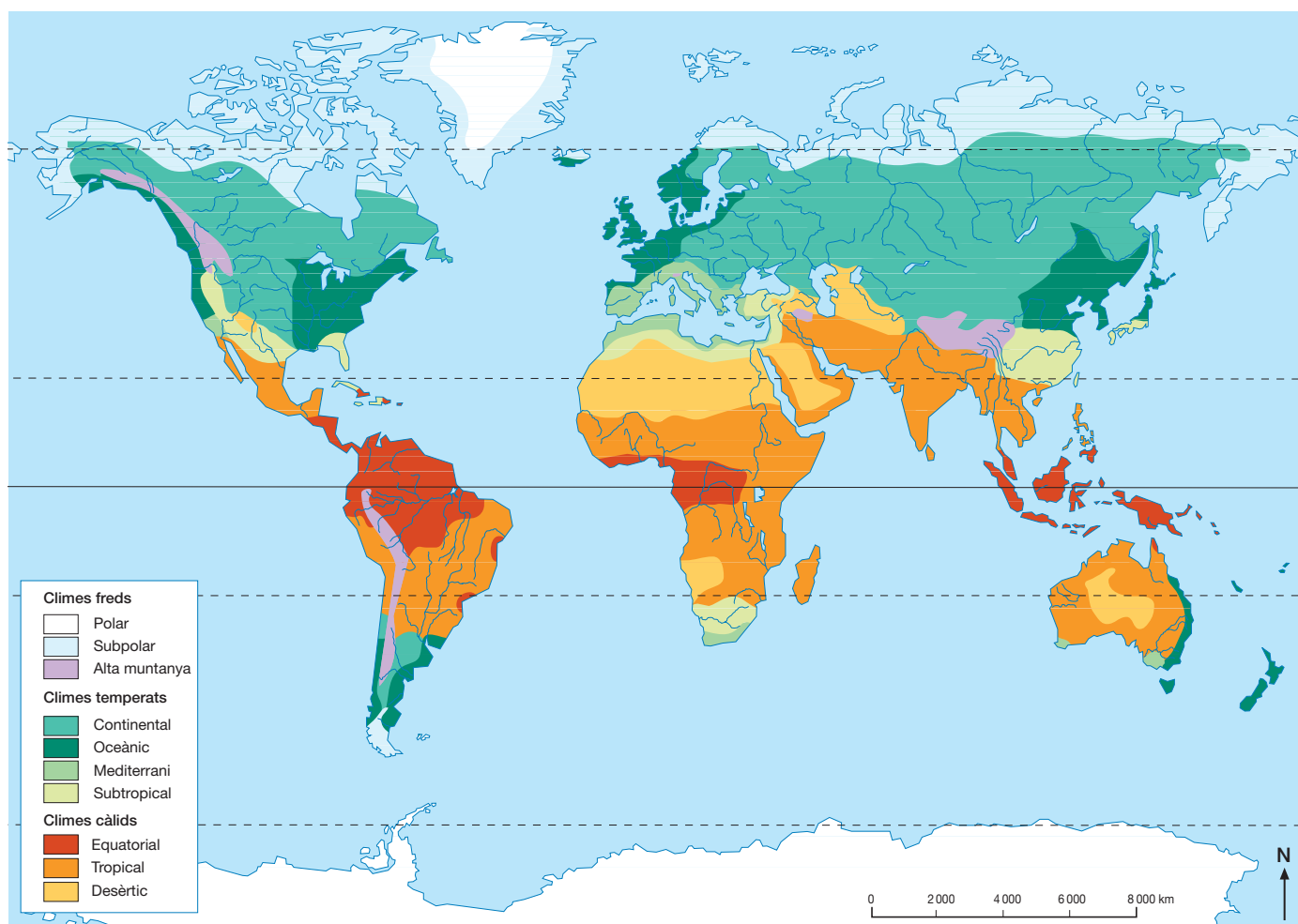

La latitud és un dels factors determinants del clima. Com saps, el moviment de translació, juntament amb la inclinació de l'eix terrestre, causa una diferent incidència dels raigs solars en les diferents latituds del planeta. Això origina cinc grans zones tèrmiques:

- Una zona càlida, entre els tròpics de Càncer i Capricorn.
- Dues zones temperades, entre els tròpics i els cercles polars.
- Dues zones fredes, als pols.

Les zones tèrmiques de la Terra, combinades amb la resta de factors determinants del clima, originen els tres tipus principals de climes, amb les seves respectives subdivisions. Observa el mapamundi.

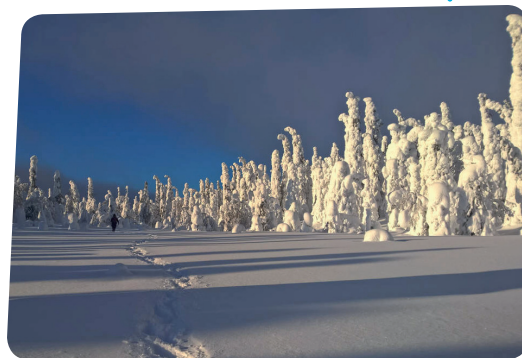
Mapa climàtic

Climes freds

Es produeixen en latituds entre els 60° i els 90°, o bé en altituds superiors als 2500 m. Inclouen:

- **Clima polar:** temperatures mitjanes inferiors a 0 °C tot l'any i precipitacions inferiors a 250 mm, en forma de neu.
- **Clima subpolar:** temperatures mitjanes inferiors a 0 °C, més suaus a l'estiu, i precipitacions inferiors a 300 mm.
- **Clima d'alta muntanya:** les temperatures i precipitacions descendeixen amb l'altitud. Hiverns llargs i freds, i estius curts.

Climes temperats

Es produeixen en les latituds mitjanes, entre els 30° i els 60°. Inclouen:

- **Clima oceànic:** hiverns no gaire freds i estius suaus. Precipitacions abundants i regulars durant tot l'any.
- **Clima continental:** hiverns freds i estius calorosos. Es produeix en zones interiors dels continents, allunyades de la influència del mar. A les regions seques, les precipitacions són escasses, prop dels 300 mm.
- **Clima mediterrani:** estius calorosos i secs i hiverns suaus. Pluges escasses concentrades a la primavera i la tardor.
- **Clima subtropical:** calorós, sense veritable hivern. Les precipitacions varien entre els 300 mm de les regions seques i els 1000 mm de les regions més humides.

Climes càlids

Es produeixen en les latituds situades entre els 0° i els 30°, inclòs l'equador. Comprenen:

- **Clima tropical:** hiverns suaus i estius càlids. Segons la humitat de la regió pot ser: **monsònic** (estació humida molt plujosa i llarga), **tropical humit** (l'estació humida i la seca tenen una durada similar) i **tropical sec** (l'estació seca dura més mesos que la plujosa).
- **Clima desèrtic:** temperatures molt càlides, per sobre dels 30 °C, i precipitacions molt escasses. Hi ha una gran oscil·lació tèrmica entre el dia i la nit.
- **Clima equatorial:** temperatures càlides tot l'any, prop dels 27 °C, amb poca diferència entre hivern i estiu. Precipitacions abundants i gairebé diàries.

